

ІНФАРМАЦЫЙНАЕ ПАВЕДАМЛЕННЕ аб Пленуме ЦК КП Беларусі

28 ліпеня 1956 года адбыўся Пленум Цэнтральнага Камітэта Комуністычнай партыі Беларусі.

Пленум разгледзеў арганізацыйныя пытанні. У сувязі з пераходам на іншую работу Пленум вызваліў тав. Патолячава Н. С. ад абавязкаў першага сакратара і члена бюро ЦК КП Беларусі.

Пленум выбраў першым сакратаром ЦК КП Беларусі тав. Мазурава К. Т.

У сувязі з пераходам на іншую работу Пленум вызваліў ад абавязкаў другога сакратара ЦК КП Беларусі тав. Аўхімовіча Н. Я.

Пленум выбраў другім сакратаром ЦК КП Беларусі тав. Кісялёва Ц. Я. і сакратаром ЦК КП Беларусі тав. Сурганова Ф. А.

ПАСТАНОВА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

Аб вызваленні тав. Мазурава К. Т. ад абавязкаў Старшыні Совета Міністраў Беларускай ССР

Вярхоўны Совет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе: Вызваліць тав. Мазурава Кірыла Трафімавіча ад абавязкаў Старшыні Совета Міністраў Беларускай ССР у сувязі з пераходам на работу першым сакратаром ЦК КП Беларусі.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР В. КАЗЛОУ, Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Д. ЛУКАШЭВІЧ.

28 ліпеня 1956 года г.р. Мінск.

ПАСТАНОВА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

Аб выбранні тав. Мазурава К. Т. членам Прэзідыума Вярхоўнага Совета Беларускай ССР

Вярхоўны Совет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе: Выбраць тав. Мазурава Кірыла Трафімавіча членам Прэзідыума Вярхоўнага Совета Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР В. КАЗЛОУ, Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Д. ЛУКАШЭВІЧ.

28 ліпеня 1956 года г.р. Мінск.

ПАСТАНОВА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

Аб назначэнні тав. Аўхімовіча Н. Я. Старшынёй Совета Міністраў Беларускай ССР

Вярхоўны Совет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе: Назначыць тав. Аўхімовіча Нікалая Яфрэмавіча Старшынёй Совета Міністраў Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР В. КАЗЛОУ, Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Д. ЛУКАШЭВІЧ.

28 ліпеня 1956 года г.р. Мінск.

ПАСТАНОВА ВЯРХОўНАГА СОВЕТА БЕЛАРУСКАЙ ССР

Аб вызваленні тав. Аўхімовіча Н. Я. ад абавязкаў члена Прэзідыума Вярхоўнага Совета Беларускай ССР

Вярхоўны Совет Беларускай Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі пастанаўляе: У сувязі з назначэннем тав. Аўхімовіча Нікалая Яфрэмавіча Старшынёй Совета Міністраў Беларускай ССР вызваліць яго ад абавязкаў члена Прэзідыума Вярхоўнага Совета Беларускай ССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР В. КАЗЛОУ, Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР Д. ЛУКАШЭВІЧ.

28 ліпеня 1956 года г.р. Мінск.

ДЛЯ ШЧАСЦЯ НАРОДА

Трацяя сесія Вярхоўнага Совета БССР, якая выдана законам сваю работу, з'явілася важнай падзеяй у жыцці працоўных нашай рэспублікі. Адным з важнейшых пытанняў было абмеркаванне даклада міністра сацыяльнага забеспячэння БССР дэпутата Е. Т. Гудзінава «Аб мерах па ажыццэўленні Закона аб дзяржаўных пенсіях».

За пасляваенны перыяд лобач з каласальнымі асігнаваннямі на развіццё народнай гаспадаркі штогод узрасталі і асігнаванні на сацыяльнае забеспячэнне ў нашай рэспубліцы. Дастаткова скажаць, што па рэспубліканскаму і месцовым бюджэтам Беларускай ССР на выплату пенсій у 1955 годзе — апошнім годзе пятай пяцігодкі — выдаткавана на 53,4 працента больш, чым у 1951 годзе, а ўсяго за пасляваенны перыяд органамі сацыяльнага забеспячэння Беларускай ССР выплачана пенсій і дапамог звыш пяці з паловай мільярдаў рублёў. Гэта асерам той сумы пенсій, якая выплачваецца працуючым пенсіянерам на месцы іх работы.

Закон аб дзяржаўных пенсіях уносіць карэныя паліпавыя ў пэнісійную справу. Ён прадугледжвае дзяржаўнае пэнісійнае забеспячэнне не толькі для рабочых, служачых і ваеннаслужачых, але і для ваучэцкай вышэйшай і сярэдняй спецыяльных навучальных устаноў, вучылішчаў, школ і курсаў па падрыхтоўцы кадраў, а таксама іншых грамадзян, якія сталі інвалідамі ў сувязі з выкананнем дзяржаўных або грамадскіх абавязкаў.

Дэпутаты аднадушна адзначылі, што новы Закон аб дзяржаўных пенсіях — свядчэнне клопатаў нашай роднай Комуністычнай партыі і ўрада аб чалавеку. Вось чаму працоўныя Беларусі, як і ўвесь савецкі народ, сустракаюць Закон аб дзяржаўных пенсіях з пачуццём вялікага задавальнення.

Закон аб пенсіях адлюстроўвае рост эканамічнай магутнасці нашай Радзімы. За апошнія гады значна выраслі ўсе галіны грамадскай вытворчасці. У пятай пяцігодцы па сацыяльна-культурныя патрэбы з Дзяржаўнага бюджэту БССР было выдаткавана 689 мільярдаў рублёў. У шостай пяцігодцы будзе выдаткавана каля 970 мільярдаў рублёў.

Дэпутаты В. Сядых, Н. Альхімовіч, Я. Разумоўская і іншыя гаварылі, што Закон аб дзяржаўных пенсіях накіраван на далейшае паліпавыя матэрыяльнага забеспячэння ў сувязі з прылічэннем да работнікаў на пэнісійнае забеспячэнне павялічваюцца на Саюзнаму Саюзу на 13 мільярдаў рублёў у год. Павялічваюцца амаль у два разы расходы на выплату пенсій па Беларусі.

Выступаючы адзначылі, што праект Закона аб дзяржаўных пенсіях выклікаў вялікі паліпавы і вытворчы ўздзеянне працоўных. На фабрыках, заводах, на прадпрыемствах шырока разгарнулася сацыялістычнае спаборніцтва за дэмарытнае выкананне вытворчых планаў. У калгасах, саўгасах, МТС хлебаробі і механізатары прыкладваюць усе сілы, каб паспяхова ўзраць ураджай.

Па прапанове дэпутата Ш. У. Броўкі сесія аднадушна прымае пастанову Вярхоўнага Совета Беларускай ССР аб мерах па ажыццэўленні Закона аб дзяржаўных пенсіях.

Другім пытаннем сесіі было выбранне пастаянных камісій Вярхоўнага Совета БССР. Пастаянная камісія па народнай адукацыі і культуры-асветнай работе ўтворана ў складзе 15 дэпутатаў: С. М. Раўнапольска (старшыня камісія) і членаў: Г. В. Атраховіча (Кандрат Браўнін), П. Ф. Габіевіча, І. Ф. Гаркуша, А. Ю. Дзенісеніча, М. І. Додалевай, Т. І. Жыгалкі, А. Н. Ісакоўскай, М. К. Ільінічова, А. А. Кронскай, В. П. Лавыш, М. А. Мінковіча, М. П. Аніпі, Ф. С. Сякіна, В. І. Філіпавіч.

Утворана таксама пастаянная камісія па ахове здароўя і сацыяльнага забеспячэння ў складзе 15 дэпутатаў. На сесіі былі зацверджаны Указы Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР. На здымку: у зале пасяджэння Прэзідыума Вярхоўнага Совета БССР. Фото І. Салавейчыка.

ПРОЛЕТАРЫ! УСІХ КРАІН, ЕДНАЙЦЕСЯ!

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАЗЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕНнікаў БССР

№ 32 (1099)

Субота, 4 жніўня 1956 года

Цана 40 кап.

На калгасных палетках

Прабываць лёгкі ветрык па жытнёвым полі, і, навокілі можа ахапіць вока, копчацца адна за адной залатыя хвалі... За апошнія гады ў калгасе ім Сталіна Дзяржынскага раёна не было такога ўраджаю, як сёння. Жыта густое, а калосе пажоке, і буйнае зерне радуе хлебаробаў.

Людны ў полі ў гэтыя дні. Метэаралагі абцаюць сонечнае надвор'е, і ўсе сілы кінуты на гадоўны ўраджай — уборку ўраджаю. У поле выйшлі ўсе калгаснікі. Тут і чатырынаціцца гадоўнага ўдзельніка ў вучышчы Валодзя Шупляк, і сямідзесяцігадовага Ірына Майсееўна Шаўквеніч. Не ўсецца дома старыя калгаснікі, і дзець увайшло сонца, а яна ішла на калгасны двор, з якога насустрач ей адна за адной выходзілі жніары.

— Пасля гэтага квіна прыродзе да лесу, — гаворыць атраном Аляксандр Вабічкі калгасніку Барысу Рымкевічу, які працуе на жніары.

— А поле?

— Тут заўтра камбайн пойдзе.

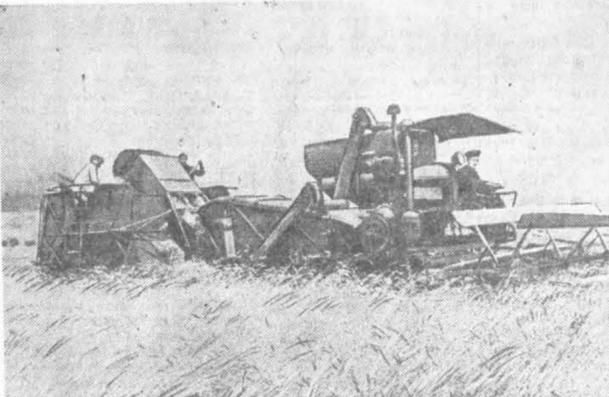
— Гэта добра! — урадавана — кажа Рымкевіч, паглядзеўшы на абзкі. — Паспець-бы толькі...

— Трэба паспець.

У гэтыя дні калгаснікі сельгасарцелі працуюць напружана, не ігнаруючы сіл. Ды інакш і быць не можа. Трэба прыбраць калгасны трохсот гектараў азімых, а тэрмін прадугледжаны спіцы — сем-восем дзён. Уласна кажучы, тэрмін гэты ўстанавілі самі калгаснікі. Некалькі дзён назад на пасяджэнні ўраўнення калгаса хлебаробі дэталёва абмеркавалі рабочы план, складзены на час уборкі. У ім былі прадугледжаны ўсе работы: дзённая заданні, колькасць людзей і нават цягла, якое будзе занята ў полі. Улічваючы цяжкасць работ, ураўненне калгаса вырашыла ўстанавіць дадатковыя апаату за ўборку хлеба ў тых месцах, дзе яна будзе праводзіцца ўручную або жніарамі.

Вось чаму калгаснікі выйшлі ў поле вельмі рана, калі на траве яны бачылі кропелькі росы. Уседаж за жніарамі ішлі вязальнічцы. Марыя Кандрацьева, спрытная жанчына, выпрацоўвае і іба хусткай пот, ішла ўперадзе, паспявала вязаць снапы і перакідацца жартамі. Гледачы на яе, стараліся не адстаць і іншыя.

А камбайн выйшаў у поле не на наступны дзень, а ў гэты-ж раніцу. Аўтамаш-

Міхась МАШАРА

ЖНІВЕНЬ

Высакі росныя кроплі на сцэжках, з неба ласкава сонца глядзіць. Сінецца штокм трава на прамежках, жніва выходзіць у поле званіць.

Выплыў камбайн, нібы лебедзь у мора, — жуктае мора жніўняй красы. Мерае вецер бязмежа прастора, гнуча і ніха шумяць каласы.

Глянуў іржэўнік... І кучкі саломы роўна кладуцца камбайну ўздагон. Песня дзвучаць наваем званым дружна з матаром вядзе празгон.

Злата збожжа у кузаў трохтонкі шчодра з камбайна цячэ, як струмень. Лён нахілае цяжка гадоўкі, гнечца пад сонцам вусаты ямень.

Вокам не схопіш... далёка, далёка, ніха калышачка глядзь каласоў. Шляхам расквечаным — подем шырокім жнівень праходзіць, як песня без слоў.

каў стане яшчэ больш заможным, а калгас-мільнер, пазножыць сваю працоўную славу.

Уборачныя работы разгарнуліся шырокім фронтам па ўсіх калгасах рэспублікі. Але надвор'е на гэты перыяд выдалася неспрыяльным. Кароткатэрміновыя дажджы і навальніцы праходзіць то ў Браслаўскай, то ў Гомельскай і іншых абласцях. І ўвесь час памтаючы, што ўраджай на полі — гэта яшчэ не зерне ў засяках, калгаснікі працуюць, не пакладоўчы рук.

У сельгасарцелі «Ленінскі шлях» Нясвіжскага раёна да ўборачнай падрыхтоўцы з улікам неспрыяльных умоў надвор'я. Тут у брыгадах абсталяваны зернесушыльні, прасторныя такі. Жніво ў калгасе ідзе поўным ходам, штодзённа ўбраецца каля пяцінаціцца гектараў. Восенню хлебаробі праддзель рэшткі зерня дзяржаўна і гэтыя грошы выкарыстаюць на будаўніцтва аэлектрастанцыі.

Вагаты ўраджай збожжа мяркуюць атрымаць калгаснікі сельгасарцелі «Рассвет» Браслаўскага раёна Магілёўскай вобласці, прадаўцы Палесся і Гомельшчыны. Усё гэта — свядчэнне саўдзельнага патрыятычнага спрыту калгаснага сістэма рэспублікі ў адрас на рашонні XX з'езду Комуністычнай партыі.

Вазаўно, не ўсё ў калгасах ідзе гладка. Зрыны ў рабоце абнаўляюцца не па віне хлебаробаў. Вось адзін з прыкладаў. Рыхтуючы жніарку да выхаду ў поле, каваць сельгасарцелі імя Сталіна Дзяржынскага раёна Раман Тагановіч выявіў, што ў ёй неабходна змяніць прысцяжочку ланку ражучага апарата. Замасной рэшткі ў кузы не было. Прышлось звярнуцца ў міжрэбны аддзел Сельгаснаба. Але там не знайшлося патрэбнай рэшткі. Няма на складзе ў Дзяржынску і шасцірадных розных намераў. А ў іх калгасныя кузы маюць вялікую патрэбу.

Жніво ў рагарты. Многія сельгасарцелі ўжо адзі першыя тоны збожжа дзяржаўна.

І. СЯМЕНАУ.

На здымку: уборка ў калгасе імя Калініна Браслаўскага раёна. Фото В. Германа.

СУСТРЭЧА З ГЕРОЯМІ

Не часта пісьменніку выпадае шчасце сустракацца з героямі сваіх твораў. Але мы памішчалі. Надаўна ў Мінску пабываў група легендарных абаронцаў Брэсцкай крэпасці, якія засталіся ў жыццё.

Гісторыя кожнага з іх вядома ўсім. Працуючы над дакументальнай кнігай аб гераічнай абароне Брэсцкай крэпасці, пісьменнік С. Смірноў адчуваў больш падзіўлены ўдзяльніка гэтай абароны, якія жылі ў розных кутках нашай краіны. Іношкі былі вельмі цяжкімі і хоўмі. Дакументаў аб гэтых людзях амаль не засталася, і пісьменніку даводзілася ісці па іх слядах неверагодна заблітанымі шляхамі.

Але ён усё-ж замоег сваёйго. І не толькі знайшоў жыццё абаронцаў крэпасці, а і дапамог многім з іх трынаццаці замяшчалі ў сінянішым мірным жыцці. І гэта таксама падвёг — гуманнае дазволіць савецкага пісьменніка, які не забудзецца і ў нашай літаратуры, і ў жыцці тых людзей.

Цяпер чалавек — П. Гаўрылаў, Р. Абакмава, С. Матэвася, А. Вінаградцаў і П. Калыпа, а таксама пісьменнік С. Смірноў з новым паходам у Брэст. Па дарозе яны сінялілі ў Мінску, дзе сустраліся вечааром 29 ліпеня з працоўнымі сталецкі ў Акруговым Даме афіцэраў. Да іх далучыліся бацькавы сабры па абароне крэпасці — мінчан А. Махнач, Ф. Жураўлеў і М. Гурыніч. Усе, хто быў на гэтай сустрэчы, не забудуць яе. На сцену, у прэзідыум, выйшлі вельмі простыя і

вельмі-ж сціплыя людзі. Яны не прывыклі і ніколі, нідзень, не прывыкнуць да бурных аванды, ярага святла рампы, не прывыклі знаходзіцца ў цэнтры такой змяняльнай падзеі, якой сапраўды была іх сустрэча з мінчанамі. Звычайна савецкія людзі, яны не падарвалі, што сваім легендарным ратым падзівам назаўбыві ўнісалі свае імёны ў летані Вялікай Айчыннай вайны. Кожны з іх быў унаўдзяў, што толькі выканаў свой вайсковы абавязак перад Радзімай, як выканалі яго тады мільёны савецкіх патрыятаў. І менавіта ў гэтыя вечары яны гаварылі аб сабе, аб сваім гераізме.

Сапраўдныя героі засталіся над руінамі крэпасці... — сказаў у сваім выступленні С. Матэвася.

Але мы ўжо ведаем, што і тыя, каму памішчалася мінуць смерць, правілі і не меншы гераізм, якім сёння гаварыцца ўвесь савецкі народ. Той-жа С. Матэвася абаронцаў крэпасці да самай апошняй хвіліны, пакуль мог трымаць у руках аброў. І толькі цяжка паранены, трапіў ён у гітлераўскі лагер ваяназначаных, адкуль уцякае да беларускіх і украінскіх партызан, пасля далучаецца да франтавых частак і заканчвае вайну ўласнаручным росісам на сценах фашысцкага рэйхстага.

А хіба не гераічна легенда — баявы шлях камандзіра 44-га палка маёра П. Гаўрылава? Гітлераўцы забралі яго апошнім, на 32 дзень абароны, і забралі толькі таму, што ён

быў ужо не ў сілах амагацца, страціў прамаўляць. Яго, дзель жывога, ахатліва фашысты і паліцей накіла на насілак, на німецкіх частках і паказвалі, як прыклад гераізма і вайсковай долбесці.

Год дзесяць назад я выпадкова трапіў на руіны Брэсцкай крэпасці, дзе мне расказаў аб іх трагічнай апаі. Мне цяжка было ступаць па камянінах, бо здавалася, што ў кожным з іх — гарачы кроў абаронцаў, і не нагамі па іх траба ступаць, а сабраць і склаціць з іх вечны помнік вайсковай славы абаронцаў крэпасці.

Мы ведаем гераічную абарону Одеса, Севастопаля, Стаўлінграда. Па маршруту і размаху баць абарона гэтых гераічных-героў намога пераўзыходзіла абарону Брэсцкай крэпасці. Там не менш Брэсцкая крэпасць займае асабліва месца ў гісторыі Вялікай Айчыннай вайны. За пачатком абаронцаў Одеса і Севастопаля быў Чорнае мора і флот, які эвакуіраваў іх. Героі Стаўлінграда адчувалі за сабой спінной магутнага злучэння Савецкай Арміі, якія бясцэнным патокам уліваліся ў рады абаронцаў і ўнімалі ў іх не толькі бава, а і маральны дух. Героі Брэсцкай крэпасці па першых дзён былі адразаны ад фронту, які з кожным днём усё далей і далей адсуваўся на ўсход. І яны ведалі аб гэтым. Якім-жа высокім маральным духам трэба было валодаць, каб у гэтых умовах

больш месяца абараняць ужо не крэпасць, а яе руіны, вядомыя, што прысцяжочка загінуць! Вось чаму ў абароне Брэсцкай крэпасці, як нізке, прыявілася дзівоная сіла савецкага патрыятызма, і аб гэтым да больш хачелася пісаць. Па скупых дакументах і апавіданых сведках ўздымаў абарону і склаў талі сабе ўздыманне аб героях Брэсцкай крэпасці, перавыў яго ў вобразаў сваёй пісьмы. Але воль пер, калі бачыў я рэальных герояў, паслухаў сціплым апавіданні, вобразнае ўздыманне аб іх гераізме намога ўбраганілася, а сама Брэсцкая крэпасць вырастаў і сымвал пераадаўнай стойкасці савецкага чалавека.

Аб кожным з яе абаронцаў можна пісаць кнігу. І да чаго-ж крыўда і шкода, што ў нашай беларускай літаратуры гераічнага тэма Вялікай Айчыннай вайны адсутнічае пісьменнікамі кудысьці далёка-далёка. Мы заблыліся, што за пасляваенны час вырастае цэлае пакаленне моладзі, якое толькі чула пра вайну. А якую неабходную прагу адчувае моладзь да гераічнай рэмантыкі, да таго, каб ведаць пра баваў славу савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне!

Многа думак наведала апатэізацыя з гераімі Брэсцкай крэпасці. Пасля гэтай сустрэчы ноня асабліва захацелася бачыць у нашай літаратуры і мастацтве вобразы людзей, вяртылі іх прататыпаў у жыцці.

Кастусь ГУБАРЭВІЧ.

СВЯТА ДЗЯЦЕЙ

Чатыры дні ў Гродна праходзіў першы абласны фестываль самадзейнасці выхаванцаў дзіцячых дамоў. Выводзілі песні, музыку, піонерскія горны і барабаны бой святочна і радасна ўліліся ў працоўны будні горада.

У працэсе падрыхтоўкі да фестывалю былі створаны новыя калектывы ў Азерскім, Бальш-Мажэйкаўскім, Васілішкаўскім, Іўеўскім і іншых дзіцячых дамах. Мастацкае афармленне выступленняў прыцягнула ўсевагу ўвагу. Да лепшых прылінула ўсевагу ўвагу. Да лепшых прылінула ўсевагу ўвагу. Да лепшых прылінула ўсевагу ўвагу.

Шмат было на аглядзе харавых калектываў. Зладжанацю і чыснейшай выканання выхаванцаў харавых калектываў. Гродзенскага, Альберцінскага, Ліскага, Парыскага, Карэліцкага дзіцячых дамоў. Многія лесні выканалі на мовах народаў СССР, на французскай, іспанскай, балгарскай мовах. У рэпертуары харавых калектываў — рускія і беларускія песні, творы савецкіх кампазітараў, песні самадзейных кампазітараў Гродзеншчыны, творы, запісаныя самімі выхаванцамі.

Шырока, багата і рознастайна былі прадстаўлены танцавальныя калектывы. Гарацкі ападысментамі дэкавалі глядачы самым маленькім танцорам (іх не больш шасці год) Надзі Макевай і Дзін Шэрба, якія выканалі танец «Заваніла ляды» (Парыскі дзіцячы дом № 1). Агульнаму ўдзячнасць заслужылі танцавальныя калектывы Ліскага дзіцячага дома, а таксама калектывы Слонімскага дзіцячага дома № 2 і Парыскага дзіцячага дома № 1.

Зладжана выступілі аркестр народных інструментаў Гродзенскага дзіцячага дома № 1 і струнны аркестр Іўеўскага дзіцячага дома.

Выстаўка прыкладнога вывучэннага мастацтва паказала дасягненні выхаванцаў у жыццёвай, разьбе па дрэву, лепцы, вязанні, мастацкай вышываў. На выстаўцы былі прадстаўлены 483 экспанаты. Многія з іх пкывалі арыгінальнасцю, прыгажосцю і майстэрствам выканання.

Фестываль паказаў, што многія дзіцячы дамы не маюць крэўніцкай мастацкай самадзейнасці, а некаторыя крэўніцкі не адрозніваюць такога важнага жанру, як мастацкае чытанне. У рэпертуары чытальніцкай амаль няма твораў беларускіх пісьменнікаў. Саба пастанула работа па арганізацыі аркестраў народных інструментаў, не наладжаны заняткі з салістамі-музыкантамі. Музычнае выхаванне дзіцячых павінна быць значна палепшана. Мала індывідуальных выхаванцаў — салістаў вакальнага жанра, чытальніцкай і музыкантаў.

З. СТОМА, заслужаны артыст БССР.

Нашы польскія сябры

З 26 па 31 ліпеня ў нашай рэспубліцы гасціла дэлегацыя Таварыства польска-савецкай дружбы на чале з сакратаром Галоўнага праўлення таварыства адуэтама Сейма Польскай Народнай Рэспублікі Эдварда Арлоўскай. Сваё знаёмства з горадам польскія сябры пачалі з гутаркі са старшынёй Мінскага гарадскога Совета В. І. Шапаравым. Дэлегацыя гутарыла таксама з міністрам культуры БССР Г. Я. Кісялёвым.

Госці пабывалі на трактарным заводзе, у дзіцячых садках і вясках, на аўтомай фабрыцы імя Кагановіча, пазнаёміліся з работай культуры-асветны установаў сталіцы рэспублікі.

Члены дэлегацыі — журналісты Антон Альха і Віталій Алешчан сустраціліся ў рэдакцыі газеты «Савецкая Беларусь» з журналістамі рэспубліканскіх газет і часопісаў.

Польскія сябры пабывалі ў трох калгасах Любачынскага раёна Гродзенскай вобласці, гутарылі з калгаснікамі, знаёміліся з работай бібліятэк і клубаў, прысутнічалі на канцэрце мастацкай самадзейнасці. У калгасе «Комунар» госці сустраціліся з групай старшын калгасоў Любачынскага раёна. У той-жа дзень польскія сябры прысутнічалі ў Новагрудскім доме культуры на вечары польска-савецкай дружбы, потым яны пабывалі ў Даме-музеі А. Мішкевіча і наведалі месцы, звязаныя з імем вялікага польскага паэта.

Новая марка піяніна «Беларусь»

Надаўна на імя дырэктара барысаўскай фабрыкі піяніна імя Молатава прышоў лісты ад жыхара Масквы. Ён павеламіў, што год назваў інабў барысаўскае піяніна і павінен дэкаваў за добры інструмент. Такія лісты прыходзілі на фабрыку даволі часта з усіх куткоў нашай Радзімы. Барысаўскія піяніна вядомы і ў краінах народнай дэмакратыі.

Калект

Агляд сіл савецкага спорту

Заўтра пачынаецца Спартакіада народаў СССР

Лужнікі — назва далёкай украіны Масквы — цяпер вядомы не толькі ўсёй краіне, але і далёка за яе межамі. У лужнікі Масквы-ракі, дзень па дню Ленінскіх гор, вясной мінула года разгарнулася гіганцкая будоўля. Некалькі месяцаў на змаўкаў гуля матораў, экскаватараў, бульдозераў, грайдэраў.

Цяпер тут, побач з манументальным будынкам Маскоўскага ўніверсітэта, які раскінуўся на процілеглым баку ракі, выразаўся велічыня будавання аднаго з буйнейшых стадыёнаў Еўропы. Назва яго толькі стадыён было-б ма-ла. Гэта хутка гіганцкі спартыўны кампінат, які ўключае ў сабе цэлы комплекс спартыўных будаванняў, на якіх можна будзе праводзіць спабортны адначасова на 26 відах спорту.

Агульная тэрыторыя Лужніцкага спартыўнага кампіната — 180 гектараў. На гэтай плошчы — 130 розных спартыўных будаванняў. Цэнтральнае з іх — галоўная спартыўная арэна. Навокал яе ляжаць футбольнае поле — трыбуны на 102 тысячы месцаў (амаць удвая больш, чым на маскоўскім стадыёне «Дынама»). Агульная даўжыня трыбунаў — 40 км. Над трыбунамі размясціліся спартыўныя залы, абсталяваныя па апошнім слову тэхнікі вузлаў сувязі, адукацыйны і замежныя журналісты будуюць мець матчынае перадавае аператыўныя матэрыялы непасрэдна са стадыёна.

Будаванні адкрыты плавальны басейн, стадыён ручных гульняў, крытая спартыўная зала з трыбунамі на 15 тысяч гледачоў, якая з'яўляецца самай буйнай у Еўропе.

31 ліпеня ў Маскве адбыўся вялікі мітынг, прысвечаны адкрыццю выдатнага спартыўнага будавання ў Лужніках. На трыбунах панага стадыёна сабраліся будаўнікі, моладзь, спартсмены. На ўрадавай трыбуне — кіраўнікі партыі і ўрада. Бурнай авандэй было сустрэча павада-ленне аб прысвечанні Цэнтральнаму стадыёну ў Лужніках імя вялікага праўдара і настаўніка працоўных Вадзіміра Ільіча Леніна.

Заўтра на Цэнтральным стадыёне імя Леніна будзе ўзняты флаг Спартакіады народаў СССР, якая з'яўляецца буйнейшай падыеў у гісторыі савецкага спорту і культурным жыццём нашай краіны. 10 тысяч матчынаў спартсменаў, прадстаўніцкую таленавітую спартыўную моладзь ўсіх 15 савянскіх рэспублік, гарадоў Масквы і Ленінграда з'ехалі ў стадыён нашай Радзімы, каб перамаца сіламі ў спрытанні, выносливасці, прадмастраваць поспехі і дасягненні ў развіцці фізічнай культуры. Гэта будзе грандыёзнае свята савецкага спорту, яры і маляўнічы парад юнацтва нашай краіны.

Гісторыя не толькі савецкага, але і савецкага спорту не ведала падобных па размаху і грандыёзнасці мерапрыемстваў. Такія буйныя міжнародныя спабортныя, як Алімпійскія гульні, ніколі не прыцягвалі такой колькасці ўдзельнікаў, не праводзіліся ў такіх маштабах.

Буйнейшая ў СССР першая ўсесаюзная спартакіада 1928 года, якая была прысвечана першаму пяцігадоваму плану развіцця народнай гаспадаркі, сабрала каля самі тысячы фізкультурнікаў, якія прадстаўлялі ўсе савянскія, аўтаномныя рэспублікі, а таксама краі і вобласці Расійскай Федэрацыі. У ёй прыняло ўдзел таксама звыш 600 спартсменаў рабочых спартыўных арганізацый Англіі, Францыі, Германіі, Чэхаславацыі, Швейцарыі, Нарвегіі, Аргенціны, Уругвая і раду іншых краін.

Спартакіада народаў СССР напюна пераўзыходзіць усе папярэднія яе маштабы, так і на ўраўно спартыўнага майстарства. Спартсмены будуюць спаборт-

чыя на 20 відах спорту. Божная савянская рэспубліка будзе прадстаўлена 500 лепшымі спартсменамі. Ва ўпартай напружанай барацьбе выявіцца мацнейшая, вартная насіць гаварнае званне і чырвоную майку чэмпіёна краіны. Пераможцам асабістых спабортчыў будуюць уручацца залатыя і сярэбраныя медалі.

Вялікіх поспехаў дабіліся ў апошні час мацнейшыя беларускія дэкаатлеты. Гонар рэспублікі будуюць абараняць на стадыёне ў Лужніках рэкардсмен свету па кіданню молата Міхаіл Крываносаў, чэмпіён Еўропы ў бар'ерным бегу на 400 м Анатоль Юліні, рэкардсмен свету і чэмпіёнка Еўропы ў ваганьнях Марыя Ігніна, адзін з мацнейшых маставікоў краіны Уладзімір Буластаў і іншыя. За прымаўны месцы на Спартакіаде будуюць змагацца намы барцы, фехтавальшчыкі, стралкі, грабцы, веласістэты.

Але не толькі спабортчыкам мацней-

шых вычэрпанаецца значэнне Спартакіады. Галоўная мэта яе — даць новы магутны штуршок развіццю фізічнай культуры і спорту ў нашай краіне. Таму Спартакіада пачынаецца масавымі спабортчытвамі тысяч і тысяч маладых рабочых, калгаснікаў, вучняў, студэнтаў, якія перамаца сіламі.

В. ВАЛОДЗІН.

На здымку: беларускі спартсмен Анатоль Юліні (злева) і Міхаіл Крываносаў.

Фота М. Міновіча.

Хроніка культурнага жыцця

НА БУДАЎНІЦТВЕ КІНОСТУДЫІ «БЕЛАРУСЬФІЛЬМ»

Яшчэ да вайны стаяла пытанне аб будаўніцтве студыі ў Мінску. Але апошні аднаго корпуса (у ім цяпер размяшчаецца рэспубліканская школа кінемеханікаў), пабудаванне нічога не ўдалося. Перашкодзіла вайна.

Цяпер кіностудыя ўзводзіцца на Маскоўскай паўшы, дз я самага вышду з Мінска. Месца выдатнае: шырокая палына, паблізу — лес, на самым вяду — аўтамагістраль.

Узведзены два першыя аб'екты: цэнтральная майстарні і склад кіноплёнкі.

Для галоўнага корпуса — асновы кіностудыі — ужо адгараджана пляцоўка, пачаліся першыя работы. Даўжыня галоўнага корпуса — 110 метраў, шырыня — 108 метраў. Тут размясціцца два вялікія павільёны для здымак, вестыбюль для ўдзельнікаў масовак, грывіравацкая, тональная, атыль для дубляжу фільмаў, манжажная, нотная бібліятэка, тры глядзельныя залы, будаўніцкая майстарні, мелдункі, сталова, адміністрацыйная служба, свая электрастанцыя. Галоўны корпус будзе самым вялікім будынкам.

У кіногарды, калі яго пабудуюць цалкам, будзе 21 аб'ект.

Я. САДОУСКІ.

БЕЛАРУСКАЯ ОПЕРА У АРХАНГЕЛЬСКУ

Больш двух тыдняў гастроліруе ў Архангельску калек-

тыў Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балету. Пачаўшы гастролі операй «Буревішнік», тэатр паказаў працоўным Архангельска оперы «Князь Ігар», «Русалка», «Дэман», «Сілант», «Трубодур», «Царская нявеста», балеты «Лябядзінае возера», «Спячая прыгажуня», «Эсмеральда» і рад іншых. Былі далены два канцэрты майстроў мастацтва Беларускай ССР. Усяго на спектаклях тэатра оперы і балету пабыла каля 20.000 чалавек.

Акрамя гастролі ў Архангельску, калектыў тэатра паказаў некалькі выніжных спектакляў у горадзе Молатаўску.

Ю. МАТРАЕУ.

НА ГАСТРОЛЯХ У ГРУЗІН

Працоўныя сталіцы Грузіі з цікавіцца праслухаць канцэрты Беларускага народнага хору пад кіраўніцтвам Г. Штоўчыка. Выконвалі беларускія народныя песні, творы беларускіх савянскіх кампазітараў, песні народаў СССР.

Хор выступіць з канцэртамі ў Сухумі, Сочы, Армавіры і іншых гарадах.

Я. САДОУСКІ.

У ВЫДАВЕСТВАХ БРАЦКІХ РЭСПУБЛІК

Вышлі ў свет і рытукоўскія да выдання кнігі беларускіх пісьменнікаў у перакладзе на мову народаў СССР. Упершыню рускі чытач у поўным

перакладзе атрымае трылогію Я. Коласа «На рэстані», якая выдана ў Маскоўскім выдавецтве «Савецкі пісьменнік». У гэтым жа выдавецтве выдзійся кніга вершаў К. Кірэнікі «Рускае слова».

У Дзяржаўным выдавецтве лужыцкай літаратуры ў Маскве вышлі на рускай мове кнігі: «ГВТ» Я. Маўра і «Журналь і чапалы» М. Така, на чарзе — зборнік аповядаў Я. Коласа «3 мінулага» і аповесць М. Лынькова «Міколка Паравоз».

З'явіліся таксама новыя выданні твораў беларускіх пісьменнікаў на украінскай мове. У выдавецтве «Молодь» вялікі тыражам вышлі кнігі: «Алеся» Я. Купалы і зборнік аповядаў К. Чорнага «Маленькая жанчына».

На многія мовы перакладзены раманы І. Шамякіна «Глыбокая плынь». Нядаўна з'явіўся яшчэ адзін пераклад гэтай твора. У Алма-Аце вышлі раманы «Глыбокая плынь» і перакладзе на ўкраінскую мову.

ТВОРЧАЯ ДРУЖБА

Некалькі год назад у Мінск прыйшла незвычайная бандэра. У ёй былі гэскі і ноты лепшых беларускіх народных і сучасных песняў. Іх прыслалі беларускія сябры па просьбе кампазітараў нашай рэспублікі. Так завязалася дружба.

З таго часу ў Беларусь пачалі рэгулярна прыходзіць бан-

дэролі не толькі з Балгарыі. На іх сталі штурмаваць Польшчы, Румыніі, Венгрыі, Кітая, Карэй. Творы кампазітараў краін народнай дэмакратыі трывалі ўважлівы ў рэпертуар Беларускай дзяржаўнай філармоніі. Аркестр паспяхова выконвае творы: «Румынскую рапсодыю» Энеску, «Карэйскую сюіту» Тэ-Дон Ока і інш.

Акрамя буйных музычных твораў, нашы сябры прысылаюць песні, якія адлюстроўваюць жыццё і быт працоўных. За апошні час толькі з Румыніі ў адрас Саюза кампазітараў Беларусі паступіла каля ста песняў. А такія творы, як «Песня прыхільнікаў міру» Кірэску, «Улюбимы Бухарэст» Маурэску, «Ліст Язімю» Канстанцінеску, заваявалі сімпатыі слушачоў.

У Мінск прыбываюць музычны-критычныя часопісы, альбомы грамзапісаў, Беларускае заходняе беларускія кампазітары папулярна польскіх сяброў — набор пачынак з запісамі песняў, якія выконвае ансамбль «Шлёнск».

Вялікім поспехам карыстаецца беларуская музыка ў краінах народнай дэмакратыі. Так, напрыклад, у Польшчы выканавана музычная твора «Свята на Палессі» Я. Цікоўскага, «Груцыя сімфонія», «Танцавальная сюіта» М. Аладова, «Партызанская быль» Ул. Алоўніцкага, кантата «Беларусь» А. Багатырова і інш.

Нядаўна ў краінах народнай дэмакратыі пасланы новыя творы беларускіх кампазітараў.

М. НАВІЦКАЯ.

У Германскай Дэмакратычнай Рэспубліцы

Кніга Томаса Мана аб Чэхавах

Псымротна вышлі кніга Томаса Мана аб творчасці Чэхава. Аўтар працаваў над ёй многа год, але так і не скончыў сваю працу. Ман вельмі высока ацэньваў рускага пісьменніка. «У сваёй кнізе, — піша ён, — я імкнуўся высьветліць значэнне Чэхава для развіцця сусветнай навукаў і яго ўплыў на творчасць пісьменнікаў усёй краіны, на ўсю літаратуру сучаснага XX стагоддзя».

Юбілей сорбскага пісьменніка

Невялікі славянскі народ — сорбы, які

жыве ў самым цэнтры Германіі (у Поўночнай Саксоніі), змог захаваць свой быт, мову і культуру. Нядаўна ў Дэмакратычнай Германіі ўрачыста адсвяткавалі 50-гадовы юбілей буйнейшага сорбскага пісьменніка Юрыя Брэдана. Ён з'яўляецца аўтарам многіх зборнікаў вершаў і таленавітага рамана «52 тыдні складоў год», перакладзенага на многія еўрапейскія і ўсходнія мовы. Раман прысвечаны барацьбе сорбскага народа супраць гвалтоўнага анімічвання ў дні фашызму. Юрыя Брэдан некалькі год таму назад атрымаў Нацыянальную прэмію Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі.

Агляд самадзейнасці

У горадзе Гесфельдзе адбыўся вялікі агляд мастацкай самадзейнасці Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі. Агляд паказаў вялікі творчы рост многіх самадзейных калектываў; некаторыя з іх выканавалі найбольшыя для савянскай ўрадавага класічнага рэчы, напрыклад, «Фауст» Гётэ і творы Шылера. На аглядзе ўдзельнічалі шматлікія народныя хоры розных раёнаў рэспублікі.

І. БАРЫСАУ.

Забутыя мінеральныя крыніцы

Больш ста год таму назад дз Доўжыцкага і Баркаўшчынскага азёр, якія размяшчаліся на тэрыторыі Ушашкага раёна Віцебскага вобласці, знаходзіўся курорт. Сюды прыязджалі лячыцца замужнія людзі з Францыі, Англіі, Германіі, Швейцарыі, Бельгіі, Галандыі і іншых дзяржаў. Лячыліся тут і памешчкі з Віцебшчыны, Магілёўшчыны, Міншчыны.

Чым жа былі вядомы баркаўшчынскія воды? У кнізе «Кішніна рэпартаж і фармакалогія» прафесар Лазанскага ўніверсітэта (Швейцарыя) Раб указвае на нешматлікія ў Еўропе жалезістыя мінеральныя крыніцы, якія ўтрымліваюць у сабе мыш'як. Да іх ён залічае і баркаўшчынскія воды. Аб выдатных уласцівасцях гэтых мінеральных вод ён вельмі цікава весткі і ў работах іншых вучоных.

У 1843 годзе месьці і кімк Янт зрабіў пробую раскладку вод Баркаўшчынскіх крыніц. Даследаваўшы чатыры з іх, Янт паказаў мінеральныя воды на дзве асноўныя групы. У двух крыніцах ён выявіў вуглекіслы газ, вуглекіслае жалеза, вуглекіслую магнезію і сернакіслую вапу, а ў двух суседніх — серавадародны газ, сернакіслае жалеза, сернакіслую вапу і селінакіслую магнезію. Янт навукова даказаў, што баркаўшчынскія воды адносяцца да жалезістых і серавадародных мінеральных вод.

Хімічным даследаванням больш позніх часоў, у тым аказі і савянскіх спецыялістаў у 30-х гадах, паказалі, што Баркаўшчынскія крыніцы па дэкавых уласцівасцях ніколі не ўступалі мінеральным крыніцам Каўказа. Проста не верыцца! А між тым шмат якіх фактаў даказваюць, што гэта так.

Аўтар гэтых радкоў пабыў дз Доўжыцкага і Баркаўшчынскага азёр і ў іх акаліцах, пагутарыў з многімі старажыламі, аверыў расказы старажылаў з некаторымі літаратурнымі крыніцамі, якія знаходзіцца ў кнігахавішчы Акадэміі навук БССР.

У сярэдзіне XIX стагоддзя на крутым беразе возера Доўжыцкага ўрач Неміроўскі заснаваў курорт. Вучоны на працягу ўсяго жыцця дабіваўся ад царскага ўрада пафармаваць санаторыя, папрабаваў дазваляць на лячэнне беднага люду. У гэтай высокароднай справе Неміроўскаму было адмоўлена, тым не менш ён вылучыў дзесяцікі саля і раменнікаў, якія пакутавалі ад цяжкіх хвароб.

«Памятная кніжка Віцебскай губерні на 1864 год» адзначае, што ў 1855 годзе дз возера Доўжыцкага знаходзілася два карпусы. У першым з іх было 12 серавадародных ваннаў, у другім — чатыры жалеістыя ванны. Былі таксама спецыяльныя дамы для абслугоўвачага персаналу, гасцініца.

У Баркаўшчынскім санаторыі лячыліся людзі, якія хварэлі на залатуху, параліч, рыватус, радыкуліт і інш. З 137 чалавек, якіх прымаў курс лячэння, вылучыліся амаль усе.

«Памятная кніжка» мы знаходзім рад цікавых лічбаў. Так, дз 1900 года ў Баркаўшчынскай санаторыі прайшоў курс лячэння 596 чалавек, абсалютная большасць з іх папарылася.

В. БАБРОВІЧ.

Кітайская Народная Рэспубліка. За пяць год існавання і Цэнтральнага інстытута нацыянальных меншасцей у Пекіне яго скончыла каля самісот чалавек. Цяпер у інстытуце навукаўца больш 1.600 студэнтаў — прадстаўнікі 52 нацыянальных меншасцей Кітая. На здымку: студэнт у час адпачынку. Фота Чэнь Сяо-чжэнь. (Агенства Сінхуа).

Слядамі легенды

Колькі талентаў зьяўляюцца, Колькі іх і дзе ляжыць Невадомых, непрызнаных, Непазнаваных шікім, Толькі ў полі аспяваных Ветру поспіватм пустым.

(Я. Колас. «Сямон-музыка»).

Забяўра, калі прыходзіла ехаць з Мінска ў Баранавічы і ў асне вагона паказваўся невялікі станцыённы будынак з надпісам «Крошчына», многа дум узнікала ў галаве, на памяць прыходзілі радкі, поўныя вялікага пацукі жалю і крыўды:

Зайграў, зайграў, хлопца малы, І ў скрыпачкі і ў шумбаль. А я зайграў у дуду, Бо ў Крошчыне жыць не буду.

Таму хачэцца азеці на гэтым поўстанку, каб прайсёцца незабыўнымі сцэнкамі саянскага песьняра Паўлюка Багрыма, каб пацукі ад яго землякоў успаміны пра поўнае драматычнае падзеі і здарэнні жыцця чалавека, якому прырода дала вялікі пампачны дар.

І воеў Крошчына...

Звычайная выскова вуліца вядзе нас дз невадзічкіх плошчы, з якой вядзе ўсё мястэчка — разнама пата, апята ў яго славуны вершы. Дз белах паляных будынкаў, што раскіданы на плошчы, разыходзіцца да ўсё чатыры бакі шырокія вуліцы. Адна з іх вядоўціцца на мост праз раку Шчыра, дз якога — руіны вялізнага магна. На другім баку ракі, на парогку, густы старавецкі парк, дзе калісьці стаяў магнак пана Юрагі, які пасля перайшоў у спадчыну Завадскі.

Прысеўшы на траве, у асне вышкіх і магутных кленаў, гутарым з масювымі жыхарамі пра іх земляна. Вечер даносіць гул трактара і характэрнае звышанне малатарні: у крошчынскім калгасе «Перамога» гарача пара.

Мы сядзем гаварка і дасціпнага дзеда Юлія Шыслоўскага, чалавека, які памтае Багрыма.

Тут, гэтымі вуліцамі, хадзіў чалавек, імя якога стала ўжо сваяго роду леген-

дай, народным паданнем, памяць аб якім перадаецца з пакалення ў пакаленне. Хлопчыкам Багрым бегу на той вузкі ракі мястэчка, дзе зараз б'еюцца касцельны мур і зялёныя дрэвы на могілках. Там калісьці стаяла школа княззя Войцеха Магнусовскага, у якой працавалі настаўнікі — арганіст Георгі Араўскі і саянскі Мацвей Парфімовіч. Ад гэтых людзей здычныя вокны, сым метачынага сласара Сіпа Багрыма ўпершыню пачуўшы слявы аб свабодзе і зямлі, поўныя нываніцы да прыгатавальнікаў. Араўскі і Парфімовіч, а таксама лехта Брыжковіч, які «навачан быў мужыцкіх нейкіх вершаў», як пішаць у архіўных справах, пазыбілі будучага пата з рукапіснымі вершамі на рознай мове, творамі Гамера, Эзопа і польскага пата Нарушчына.

Ён быў сведкам падзей, якія разгараліся ў мястэчку, калі саянне ўзбунтаваліся. Дз «прывядзення ў паслушнасць» саян прыпінілі сіды салдаты Валынскага ўладка і Літоўскага пахотнага палкоў. Той незабыўны летні дзень, калі адбылася прывава расправа над 34 саянцамі, назаўсёды застаўся ў памяці юнака. Гнеў і нянавіць, слязы і ропач нарадзілі ва ўражлівым сэрцы маладога пата словы вялікай мастацкай сілы, сапраўднага крыку зболейай душы:

Каб я коршунам радзіўся, Я-б быў паноў аб паяналі. У паншчыну-б не агнаўся, І ў маскалі не адлаі.

Аб жыцці і творчасці Паўлюка Багрыма не захавалася ніякіх дакументальных звестак, нічога пюнага не могуць сказаць яго землякі. Вядома толькі, што пасля звароту з салдатуў ён адразу пачаў працаваць у кузні, якую пабудоваў сам непадалёк ад Шчыры.

У мастацку добра памтаюць і зараз паказваюць месца, дзе стаяла тама і кузні славутага майстра. Апаваляюць і аб тым, што ён любіў сядзець на поплаве над старымі разгалістымі вербамі пры

самым беразе Шчыры і слухаць, як шуміць млыні, паглядзець, як над ракой сплывае туман. Там, кажуць, ён успамінаючы юнацкія гады, паўстанне крошчынаў і цяжкую службу ў салдатах, уяўляў, каб не пачула чужое вуша, слязды вершы.

Крошчынаў апаваляюць, што іх бацькі ведалі іншыя творы пата-зямляка. Называюць нават прывітанні людзей, які ведалі гэтыя творы: Іван Лукашэвіч, Марцін Янка, Голас Іван і іншыя. Давяцца пачуць і аб тым, што калісьці ў крошчынскім млыне, калі збіралася шмат завонікаў, ці ў святочны дзень у карчме, саянне дэкламавалі вершы Багрыма.

Нажалі, ніхто раней не папаліцаў заіпаць і сабраць творы, якія бытавалі ў народзе. Зара зрабіць гэта цяжэй: многіх людзей ужо няма ў жытых, многія выхадзі з Крошчыны.

Але са старэйшых жыхароў мястэчка Вігеніі Васілеўскі, якому зараз 85 год, сказаў:

— Багрым — сласар быў важны і чалавек добры, ён штодзень сачыў, але ма-ла ад гэтым каму гаварыў... Памяць пра Багрыма трывала захава-лася ў Крошчыне і акалічах. Гэтым значна саянцічала тое, што ён быў неваз-чайным каваль-майстрам, сапраўдным мастаком-самародкам.

У мастацку бытуюць самыя рознастайныя легенды, верагодныя і неверагодныя, пра майстарства Багрыма, яго вынаходлівасць і прафесійнае ўмельства. Апаваляюць, што Багрым рабіў у сваёй кузні не толькі жалезы, косы, сярпы, замкі і іншыя гаспадарчыя прылады, але мог зрабіць паліўную стральбу і прыкожы, з аздабамі, кіжка.

Асабліва многа гаворкі звычайна прыходзіцца чупь пра адарэнне, якое, вядома, мець рэальную падаставу. Ропныя расказчыкі пра гэта перадаюць па-свойму, у адных падзеі адбываліся ў мястэчку Радзівіла, у другіх — Завадскага, у ад-ных Багрым рабіў сідорык, у другіх — брытву. Але сутнасць гэтага падання ў